

„Bal mascat” spectacol la Opera Națională București

(Grigore Constantinescu – 10 aprilie 2017)

Prima scenă muzicală românească își continuă cu consecvență realizarea periodică a premierelor stagiunii.

Pentru luna aprilie, proiectul montării spectacolului cu „Bal Mascat” de Giuseppe Verdi, datorită succesului repurtat anterior, a cunoscut împlinirea unei capodopere romantice care a mai fost prezentată publicului Capitalei. Montarea nu dezmente valoarea creației verdiene, așa cum alcătuirea grupului de realizatori reflectă principiile organizatorice adoptate în actuala stagiune de managerul Beatrice Rancea: dirijor Marcello Mottadelli, regizor Grischa Asagaroff (Germania), scenografia Luigi Perego, asistent Luca Filaci-Italia, lumini Gigi Saccomandi, coregrafia Renato Zanella, maestru de cor Daniel Jinga. Iată create condițiile profesionale demne de încrederea conducerii Teatrului, dar și a publicului care a vizionat premiera. Preocupările principale au fost direcționate spre stilul italian romantic verdian, desăvârșite cu atenție în activitățile de corepetiție și de ansamblu, urmărindu-se astfel unitatea de expresie a distribuției, calitatea prestației corului bine condus de către maestrul Daniel Jinga, cu anvergura tradiției preluate de la Stelian Olariu. De altfel și dirijorul Marcello Mottadelli a avut aceleași preocupări la pupitrul unei orchestre simfonice bine nuanțate și echilibrate sonor în relația cu scena (mai mult în primul spectacol de premieră).

Descoperim la creatorul operei verdiene sporul de forță expresivă în caracterizarea personajelor, veritabilă galerie de portrete ale unei epoci. Distribuția operei **Bal Mascat** nu solicită decât câteva roluri mai ample reprezentând, în drama lui Eugen Scribe, doar nucleul unei acțiuni amplasate în contextul istoric al finalului de secol XVIII. În rolul lui Riccardo (distribuția 1) a evoluat tenorul italian Dario di Vietri, un glas solid, justificat în expresie și reliefuri sonore, mai puțin în culoare și sentiment. Același Riccardo se luptă cu conturarea rolului unui nobil atrăgător, simpatic și generos în care precumpănește lirismul și sensibilitatea, capabil să renunțe la iubire pentru soția prietenului său. Starea afectivă nu este rezolvată în a doua distribuție de către tenorul Valter Borin, depășit de problemele calității vocale și cântului său cu multe defecte de emisie. Conform proiectului verdian, tenorului îi corespunde Renato (distribuția 1), debut scenic al baritonului clujean Lucian Petrean, voce bogată în sonoritate, calitate a comunicării și stilului, situată pe primul loc al distribuției. Fețele sale sunt schimbătoare, mai întâi joviale, apoi treptat umbrite de emoție, dorință de răzbunare. Pentru Cătălin Țoropoc (distribuția 2) cântul este pragmatic, de o violență calm-agresivă, ce părăsește sentimentul și emoția lăsându-se condus de Verdi care mânuiește prea bine universul baritonal. Aceasta nu fără însușiri ce vor deveni cu timpul stăpânite de expresie. Personajele feminine au avut de rezolvat detalii speciale. Pentru Amelia, compoziția aminte de profilul Desdemonei, torturată de conștiința culpabilității sale. Soprana slovacă Andrea Dankova (distribuția 1) a rezolvat cu rețineri cerițele partiturii, spre deosebire de eficiența mezzo-sopranei clujene Liliana Matei Ciucă în Ulrica, parcă făcând parte din același neam cu Azucena. Sorana Negrea (Distribuția 2) apare stăpână pe intențiile malefice, merge pe drumul indicat de Ulrica fără să fi câștigat prea mult în timbralitatea tenebroasă oferită de maturitatea cântului. În aceeași distribuție, acțiunea muzicală este împodobită cu elemente de vocalitate specifică școlii franceze pentru rolul de travesti abordat de soprana Ramona Păun – pajul Oscar. Pentru Veronica Anușca (distribuția 2), nu simțim o simpatie față de rol, pe care îl „citește” îndeplinind obligațiile

partiturii și teatrului cântat (în afară de tehnica vocalității cu agilități în arii). Am lăsat la finalul aprecierilor cea de a doua Amelia, creată scenic și vocal de soprana Bianca Mărgean. Din această perspectivă a interpretei, Amelia se înrudește cu Elisabeta din **Don Carlo**, fapt care se poate constata și pe planul muzical al compoziției rolului, cu efecte convingătoare vocal și expresiv. Dacă ar fi avut un partener pe măsură, nu este de neglijat și starea incantatorie a duetului de dragoste cu Riccardo, intens amplificat ca melodie, armonie și vocalitate, tinzând spre unitatea de trăire nerealizabilă. Suntem în fața unei cântărețe de operă care câștigă caratele carierei sale prin talent, însușiri și studiu, capabilă a gândi și stăpâni acest dificil rol romantic.

Completarea, în ambele distribuții cu personaje de replică – Justinian Zetea, Filip Panait, Radu Ion, Ciprian Pahonea – a avut efectul regizoral scontat, însoțind valoric soliștii principali. Totul în această operă este cuprins în rame fastuos ornamentate datorită scenelor corale ce tind să ajungă la un autentic tablou de epocă pentru scena cheie din final care conferă și titlul păstrat de compozitor – **Un ballo in maschera**. Trebuie să remarcăm normalitatea tuturor aspectelor spectacolului, regizat de Grischa Asagaroff, datorată realizatorilor care nu au căutat să depășească, prin idei și episoade pigmentate de efecte, concepțiile inițiale ale compozitorului și libretistului. Succesul **Balului mascat** poate fi privit ca o certitudine a actualei stagiuni.